MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Juhlapuheissa työnantajat vaativat lisää työperäistä maahanmuuttoa, mutta käytännössä he haluavat ulkomaalaisia siivoojiksi.

TALOUSELÄMÄN TOIMITTAJA PEKKA LÄHTEENMÄKI KOLUMNISSAAN

Durbanin vääryys korkea aika korjata

Suomi ei ole edelleenkään onnistunut saamaan hyvitystä Durbanin ilmastokokouksen päätökselle, joka muutti Suomen metsät hiilinielusta päästölähteeksi.

Ilmastosopimuksen mukaan Suomi joutuu maksamaan metsäpinta-alan vähenemisestä, vaikka puusto kasvaa hakkuita enemmän.

Kiitokseksi siitä, ettei Suomi kaatanut Durbanin sopimusta, EU lupasi hyvittää vahingon.

EU:n ympäristöministerit kirjasivat ilmastokokouksen jälkeen, että Durbanissa sovitut laskentasäännöt ovat Suomelle erityisongelma, ja että EU-komission tulee etsiä ratkaisut vääryyden korvaamiseksi.

Yksimielisestä tuesta huolimatta ratkaisua odotetaan yhä. Suomi ja komissio ovat neuvotelleet korvausmallista tuloksetta kohta jo kaksi vuotta. (MT 9.10.)

Metsätalouden rooli hiilinielujen kasvattajana on kiistaton. Tehostuneen metsänhoidon ja soiden ojitusten ansiosta puuston kokonaistilavuus on nyt 1,4-kertainen 1950-luvun alkuun verrattuna.

Metsät nielevät yli puolet koko Suomen kasvihuonekaasupäästöistä.

Suomen metsäpinta-ala pienenee vuosittain noin 20 000 hehtaarilla, kun teille, rakennuksille ja viljelysmaalle tarvitaan lisää tilaa. Tämänkokoinen metsäkato lisää hiilidioksidipäästöjä nelisen miljoonaa tonnia.

Vuosikymmenen loppuun mennessä päästölisäys saattaa jopa puolitoistakertaistua.

Suomi on EU:n metsäisin maa ja lähes ainoa teollisuusmaa, jolle metsien kyvyllä sitoa hiilidioksidia on laskennallista merkitystä.

Laskennallisen merkityksen lisäksi pitäisi tunnustaa se tosiasia, että kasvava metsä sitoo hiilidioksidia ihan oikeasti. Ilmaston kannalta olisi kaikkien etu, että maailman metsiä hoidettaisiin yhtä hyvin kuin Suomessa.

Hyvästä metsänhoidosta tulee palkita. Jos maanomistajille koituu haittaa siitä, että metsäpinta-alan vähenemistä joudutaan Durbanin päätösten takia estämään, kompensaationkin täytyy ulottua maanomistajiin.

Hyöty ei saa valua vain teollisuudelle esimerkiksi päästöoikeuksien muodossa.

Lisälaskua metsäpinta-alan vähenemisestä ei vielä ole Suomelle tullut, koska EU ei ole vahvistanut Durbanissa tehtyjä päätöksiä.

Suomessa metsä kasvaa enemmän kuin sitä hakataan.

Pahimmissa uhkakuvissa pelättiin, että ympäristöministeri Ville Niinistön (vihr.) johdolla hyväksytty ilmastosopimus voi tietää jopa kymmenien miljoonien eurojen laskua Suomelle.

Sittemmin päästöoikeuksien hinnat ovat lähes romahtaneet ja laskukin arvioidaan nyt ennakoitua pienemmäksi.

Jos lasku lankeaa Suomen maksettavaksi, sen suuruus määräytyy kuitenkin vasta ensi vuosikymmenellä. Silloin päästöoikeuksien hinta voi olla taas merkittävästi nykyistä suurempi.

Hyvää on se, että Suomessa vallitsee yksimielisyys korvaustarpeesta – aina ympäristöministeriötä myöten.

Yksimielisyydestä on myös syytä pitää kiinni tiukasti. Meillä ei ole pienintäkään syytä perääntyä neuvoteltaessa Suomelle kuuluvista ja luvatuista korvauksista EU:n kanssa.

Neuvotteluja olisi tärkeää myös vauhdittaa. Jos asiat lykkääntyvät kovin pitkälle, virkamiehet vaihtuvat ja perusteet tuppaavat helposti unohtumaan.

Durbanin kokouksen päätöksissä mentiin metsään ja pahasti – tämä vääryys on jo korkea aika korjata.

Hyvästä metsänhoidosta tulee palkita.

Kädet pystyyn

Suomen hallitus päätti viime torstaina esityksestään Etelä-Suomen kansallisen maataloustuen jatkosta. Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen (kok.) neuvottelee esityksen pohjalta EU-komission kanssa syksyn aikana.

Hallitus esittää sikojen ja siipikarjan sekä puutarhatalouden tukien pienentämistä ensi vuoden jälkeen. Maatalouspoliittiseksi ilmaveiviksi nimetyn esityksen mukaan märehtijöiden, avomaan vihannesten ja tärkkelysperunan tuet siirretään artiklasta 141 maksettaviksi EU:n cap-tuista eli tilatuesta.

Hallituksen esitys tarkoittaa sitä, että hallitus hakee neuvotteluissa alenevaa kansallista maataloustukea. Lisäksi se, että osa Etelä-Suomen tuista siirretään yhteisen maatalouspolitiikan piiriin, merkitsee periaatteellista myöntymistä EU:n komission kantaan 141-tuen tilapäisyydestä.

Tukien siirtäminen 141:stä EU:n yhteiseen maatalouspolitiikkaan merkitsee käytännössä tukien alenemista, koska lisää rahaa ei ole sen kautta Suomeen tulossa. Päinvastoin. EU-komissio julkisti keskiviikkona esityksensä, että joulukuussa tilatukiin tulisi neljän prosentin leikkaus 2 000 euroa ylittävälle osalle.

Tilatukea leikataan todennäköisesti lisää vuonna 2015, jos nykyisin kansallisesti maksettavat Etelä-Suomen märehtijöiden tue otetaan hallituksen esityksen mukaisesti EU:n maksamasta tilatuesta.

MTK:n mielestä hallitus lähtee neuvottelemaan komission kanssa valmiiksi tingityin tavoittein. Järjestön vaatii hallitusta tekemään kaikkensa, jotta Etelä-Suomen kansallisen tuen alasajo voidaan estää.

Hallituksen halu siirtää kansallisesti maksettavat tuet EU:n maksettaviksi saattaa kuulostaa hyvältä idealta, mutta se johtaa viljelijöiden tulojen alentumiseen. Nyt suuri osa Etelä-Suomen tuista laitetaan viljelijöiden itsensä maksettaviksi.

Yhteiskunta on lisännyt viljelijöille erilaisia vaatimuksia ruuan tuottamisen suhteen. Nämä lisäävät tuotannon kustannuksia samalla kun tuloja leikataan.

Miten hallitus aikoo estää, etteivät yhä useammat viljelijät nosta hallituksen esimerkin mukaan käsiä pystyy ja lopeta?

VIERASYLIÖ

Venäläisten maaseutumatkailussa mahdollisuuksia myös suomalaisilla

Venäläisten mielikuva maaseudusta on eri kuin suomalaisten.

Parin viime vuoden aikana maaseutumatkailu on kasvanut Venäjällä huomattavasti – silti vain pieni osa venäläisistä tietää, mitä maaseutumatkailu on. Venäläisten mielikuva maaseudusta ei vastaa mielikuvaa hyvästä lomasta, jolloin arki vaihtuu johonkin parempaan.

Puolet kaupunkilaisista on lähtöisin maalta ja useat kaupungissa syntyneet muistavat opiskeluaikojen pakolliset perunannostomatkat kolhooseihin. Mummola maalla ei assosioidu viehättävään mökkiin ja pullantuoksuun, vaan kaivosta kannettavaan veteen, puukäymälään ja kitkemisestä kipeisiin jäseniin.

Toisaalta Suomen maaseutumatkailu voi löytää tästäkin markkinaraon: Monet hyvin toimeentulevat kaupunkilaiset muistelevat kaiholla lapsuutensa hyviä asioita kuten onkimista ja metsäretkiä. He haluaisivat antaa nämä kultaiset muistot myös omille lapsilleen.

He eivät kuitenkaan haluaisi antaa heille maaseutulapsuutensa vähemmän mukavia elementtejä. Tämän ristiriidan ratkaisee loma Suomessa: onkimista ja metsäretkiä ilman ongelmia ja epämukavuutta.

Suomessa maalainen voi nostaa ylpeästi päänsä: hänellä on maata ja metsää, koulutusta ja tietotaitoa, kylässä on laajakaista ja maatilan toiminnot pitkälti tietokonepohjaisia. Maalaiset autoilevat kaupunkiin asioille ja lomailevat ulkomailla.

Venäjällä moni kaupunkilainen edelleen häpeää muuten kultaisen mummonsa ”maalaisuutta”. Koulutustaso maaseudulla ei ole häävi, olot eivät aina kaksiset.

Niin uskomattomalta kuin se kuulostaakin, Levadan kyselytutkimusten mukaan monet maalaiset Venäjällä ajattelevat edelleen, että aurinko kiertää maata, sillä se on, mitä he näkevät. Ajatellessaan maaseutua kaupunkilainen kuvittelee lemuavat lantakasat ja talonpojan huopikkaat jalassa.

Suomen maaseutua markkinoivien tulisikin muistaa, että venäläinen assosioi maalaisuutta eri tavalla kuin suomalainen.

Venäläisille täytyy kertoa Suomen maaseudun korkeasta laadusta, hyvin hoidetuista tiloista ja edistyksellisyydestä puhtaan luonnon ja kauniiden maisemien keskellä.

Venäläisille täytyy kertoa Suomen maaseudun korkeasta laadusta.

Kasvava tieto synnyttää odotuksia

Vuosi sitten Venäjän netistä ei löytynyt tietoa maaseutumatkailusta, nykyään sitä löytyy paljon: kerrotaan, mitä maaseutumatkailu on, annetaan ohjeita yrittäjille ja markkinoidaan maaseutulomakohteita.

Sivustot opettavat venäläisiä odottamaan lomaltaan aitoa maalaiselämää – saa kokeilla heinäntekoa, ratsastusta ja lypsämistä. Ateriat on valmistettu maatilan omista tuotteista tai ainakin lähiruuasta. Isäntä opettaa kalastamaan ja valmistamaan kalaa, emäntä leipomaan. Vieraille on tarjolla opastettuja retkiä.

Tärkeää on nauttia luonnosta ja hyvästä ruuasta sekä kokea uusia mielenkiintoisia asioita.

Maaseutulomaan liitetään myös terveys: maalaiselämä parantaa ja vahvistaa. Sauna ja erilaiset vesihoidot sekä puhdas ilma ja ulkoilu kuuluvat maaseutulomaan. Juomavesi on raikasta ja puhdasta kaivovettä. Venäläinen maaseutulomavuorokausi maksaa 10–70 euroa hengeltä.

Maaseutumatkailu Venäjän kylien pelastus?

Venäjällä kyliä kuolee tuhansittain. Maaseutumatkailusta toivotaan niiden pelastajaa. Asia ei kuitenkaan ole yksinkertainen: Rossiiski turizm -lehden mukaan ongelmia luovat huonotasoinen majoitus, koulutetun henkilökunnan puute sekä huonot maantiet.

Maaseutumatkailuyrittäjiä ovat kylän alkuperäiset asukkaat, joille matkailu on toivoa antava vaihtoehto, tai rikkaat kaupunkilaiset, jotka aloittavat liiketoiminnan rakentamalla kokonaisen vanhanaikaisen kylän, jossa vieraat saavat kokea tietyn aikakauden elämää.

Yksi esimerkki historiallisesta maaseutulomasta on upea Serednikovon kartano, maalaispalatsi, vain 25 kilometrin päässä Moskovasta. Kartano on tunnettu kirjailija Mihail Lermontovista, joka oleskeli siellä suuren osan elämästään. Lermontovin jälkeläiset ovat ostaneet kartanon ja tarjoavat nyt vieraille tuulahdusta 1800-luvun alun elämästä.

Altailla valtion viranomaiset ovat ryhtyneet aktiivisesti kannustamaan maaseutumatkailun kehittymistä. Alueelle on noussut useita maaseutumatkailukohteita, pieniä mökkikyliä ja maatalojen B&B-majoitusta.

Heitä varten on nettiin perustettu todellisia tietopankkeja, joissa kerrotaan niin laatuvaatimuksista ja siisteyden merkityksestä, ohjelmapalveluiden tuotteistamisesta kuin majatalon lääkekaapin sisällöstä.

Myös vieraanvaraisuutta opetetaan: yrittäjän vieraanvaraisuus ei sivuston mukaan ole sitä perinteistä venäläistä, jolloin vieras istutetaan pirtin pöydän ääreen ja juodaan pullo votkaa mieheen.

Altai markkinoi itseään luonnolla, vuoristolla, kalastuksella ja uusilla luontoelämyksillä ja, yllättävää kyllä, poronsarvijauheella, jonka terveydellisiä vaikutuksia on tutkittu paljon paikallisen parantolan tutkimuskeskuksessa.

Lasten kesäleirit Suomen maaseudulle

Yksi Suomen maaseutumatkailun kohderyhmistä voisi olla keskiluokkaiset venäläiset lapset.

Venäjällä on pitkät perinteet lasten kesäleireistä, mutta viime vuosina niiden määrä on lakiuudistuksen myötä dramaattisesti laskenut. Yhä enemmän lapsia lähetetään leirille ulkomaille.

Matka ei kuitenkaan saa olla liian kallis, sillä venäläisen psykologian mukaan lapsen kustannuksella ei saa pyrkiä rikastumaan.

Pari kolme saman kylän maaseutumatkailuyritystä voisi yhdessä toteuttaa lapsille kesäloman, jonka aktiviteetit perustuisivat suomalaiseen maaseutuelämään ja luontoon. Jokaisen matkailuyrityksen lapsivieraat osallistuisivat yhteiseen päiväohjelmaan, jota vetäisi yhdessä palkattu 4H-kerhotyyppinen ohjaaja.

Parhaimmillaan tällaisesta maaseutumatkailuyrityksestä saattaisi muodostua lapselle jokakesäinen lomakohde, oikea suomalainen mummola.

MINNA MALANKIN
Kirjoittaja on Venäjä-asiantuntija ja tutkimuspäällikkö Mikkelin ammattikorkeakoulussa.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

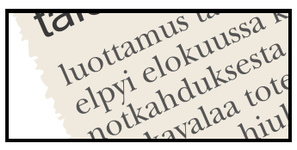

Valittaminen on perusoikeus

Karjalainen uutisoi sunnuntaina, että oikeusasiamiehelle ja oikeuskanslerille on tehty tänä vuonna ennätysmäärä valituksia. Valitusoikeutta ei pidä silti kahlita, sillä se on osa toimivaa demokratiaa, lehti kirjoittaa pääkirjoituksessaan. *”Valitusherkkyys on lisääntynyt. Siihen vaikuttanevat paitsi lisääntynyt valveutuneisuus, myös yhteiskunnan joka alueella käynnissä oleva säästökuuri.*

Toimintakuluissa säästäminen ja ruuvin kiristäminen muun muassa sosiaalipuolella saa ihmiset aikaisempaa herkemmin kantelemaan, varsinkin kun tietoa oikeuksista on helposti saatavilla verkkosivuilta.”

”Organisaatiot ja toimintatavat on kuitenkin rakennettava sellaisiksi, että kanteluiden laatu voidaan helposti priorisoida. Tämä lisää oikeudenmukaisuutta ja nopeuttaa käsittelyä. Käsittelyn nopeus onkin valitusprosessin yksi keskeisimmistä tekijöistä.”

Verojen välttelijät kuriin

Keskisuomalaisen mukaan myös suurten Applen, Facebookin ja Googlen kaltaisten yhtiöiden pitää maksaa veroja. *”Suuret yhtiöt välttelevät taitavasti veroja globaalissa taloudessa. Yhtiön rahat virtautetaan monien maiden kautta ja lopputuloksena on, että yhtiö ei juurikaan maksa veroja – minnekään maailmassa.”*

”Ranska ajaa Euroopan unionissa uutta yhtiöverolainsäädäntöä. Ranska haluaisi, että monikansallisia yhtiöitä verotettaisiin siinä maassa, jossa tulot ovat syntyneet. Tämä periaate on järkevä. Samalla pitäisi pystyä puuttumaan siihen, että verkkokaupassakin arvonlisäverot oikeasti tulisivat maahan, jossa ostaja on.

Jokainen ihminen voi myös omilla päätöksillään vaikuttaa verovälttelijöihin. Jos ostamme ensisijaisesti tuotteita ja palveluja sellaisilta yrityksiltä, jotka maksavat verot Suomeen, edistämme suomalaisten hyvinvointia.”

KOLUMNI: JARMO PALOKALLIO

Ja lopulta ihminen loi robotin

Historian siipien havina käy kovana, kun puhe siirtyy Henry Fordin autotehtaalla tasan sata vuotta sitten käynnistyneeseen liukuhihnaan. Se mahdollisti auton kokoamisen 90 minuutissa. Aiemmin siihen oli mennyt 12 tuntia.

Useimmat historiankirjat kertovat Fordin liukuhihnan olleen ensimmäinen lajissaan. Sitä se ei kuitenkaan ollut. Eikä Ford loistanut auto-teknisillä keksinnöilläkään.

Silti hän ansaitsee paikkansa maailmanhistorian merkkimiehenä. Miten se on mahdollista?

Teknisen taituruuden sijaan Fordilla oli näkemys tulevaisuudesta. Siihen aikaan auto oli todellinen luksustuote, johon vain äärimmäisen harvoilla oli varaa.

Ford näki asian toisin. Hän halusi autot kaikkien ulottuville.

Legendan mukaan Ford mietti liukuhihnan uusiksi teurastamovierailulla. Linja laski autojen hinnan murto-osaan.

Sitä seurasi uskomaton menestys. Fordin T-mallia myytiin 15 miljoonaa. Parhaimmillaan melkein puolet maailman autoista oli niitä.

Fordin mullistaviin ajatuksiin kuului, että työläisille on maksettava riittävästi palkkaa, että he voivat ostaa autoja. Ja että heillä on oltava vapaa-aikaa.

Ehkä robotit oppivat myös suomea.

jarmo.palokallio@maaseuduntulevaisuus.fi

Se ei jäänyt pelkäksi ajatukseksi. Vuonna 1914 Ford maksoi työntekijöille kaksinkertaista tuntipalkkaa muuhun teollisuuteen verrattuna.

Hän myös laski työajan kahdeksaan tuntiin ja otti ensimmäisten joukossa käyttöön viisipäiväisen työviikon.

Ford muutti maailmaa monella tapaa. Yhdysvalloista tuli autojen kotimaa. Se pisti koko yhdyskuntasuunnittelun uusiksi.

Muiden oli seurattava myös työväestön kohtelussa Fordin esimerkkiä. Kaukaisessa Suomessakin siirryttiin viisipäiväiseen työviikkoon 1970-luvulle tultaessa.

Samalla hitaalla tahdilla eteni maamme autoistuminen. Täällä auton omistaminen on edelleen luksuksen rajoilla.

Ainakin valtion näkövinkkelistä. Valtio rahastaa autoilua edelleen niin rajusti, että automme ovat Euroopan vanhimpia.

Yhdysvalloissa autoilun alkuvuosina tehdyt yhdyskuntarakenteen järjestelyt on toteutettu meillä vasta viime vuosina.

Haja-asutusalueiden toiminnat on keskitetty keskuskaupunkien laidoille nousseisiin automarketryppäisiin ja suurempien risteysten abc-huoltoasemille.

Liukuhihnaan suomalaiset tutustuivat lähemmin Ruotsissa. Maaseudulta vapautuva työvoima muutti työn perässä Volvon ja Saabin tehtaille Göteborgin seudulle 1960-luvulla.

Niistä ajoista on vain muisto. Sama alkaa koskea lähes kaikkea kotimaista liukuhihnatuotantoa.

Seuraavaksi työelämä mullistuu roboteilla. Yhdysvalloissa ne uhkaavat joka toista työpaikkaa.

Teollisuustyön lisäksi robotit kaappaavat entistä enemmän palvelualan työpaikkoja.

Sama koskee myös muuta maailmaa. Onhan se nähty jo meilläkin.

Ihan järkevää on korvata tylsä ja raskas työ roboteilla. Uudessakaupungissa Mersuja hitsaa kokoon 200 robotin joukkio. Suurimmissa navetoissakin lypsyn hoitaa robotti.

Autotkin kulkevat jatkossa ilman kuljettajaa. Lentokoneissa lentäjät ovat statisteja jo nyt.

S-ryhmän uusi automatisoitu varasto vähensi työntekijöiden tarvetta sadoilla.

Koneet sopivat luovaankin työhön. Käännöstyöt hoituvat koneilla ja on robotteja valjastettu urheilu- ja talousuutisten tekoonkin.

Lopputulokset ovat välillä huvittavia, mutta antaa ajan kulua. Ehkä robotit oppivat lopulta myös suomea, joka toistaiseksi ei niiltä suju.

Koneet myös säveltävät. Ne osaavat poimia hittielementtejä musiikista ja yhdistellä niitä uusiksi hiteiksi.

Ennen pitkää näemme robotin, joka analysoi vaivamme. Hoitajia robotit tuskin korvaavat yhtä helposti.

Ihmistyön tarve siis vähenee väistämättä, mutta ei poistu kokonaan. Työllistävälle alalla päätyminen on kohtalonkysymys ammatinvalintaa harkitsevalle nuorelle.

Yhdysvalloissa jäljelle näyttäisi jäävän lähinnä sotilas- ja vartiointihommia. Tosin sotilastehtäviinkin robotit tekevät tuloaan. Niillä on ihmisiin verrattuna monia etuja.

Eikä vartijoidenkaan työpaikat ole täysin varmalla pohjalla. Osa maista käyttää jo nyt maahantulotarkastuksiin automaattia, joka tunnistaa tulijan.

Varmaa siis on, että kamppailu työstä kovenee ja entistä useampi jää sitä vaille. Siksi edessä on levottomia aikoja.